

Florin Chirculescu

Medic primar, Șef Compartiment chirurgie toracică, Spitalul Universitar București

Medicul Florin Chirculescu este unul dintre puținii medici pe care i-am auzit vorbind despre colegii lui de echipă, asistenții medicali, ca despre "colaboratorii" săi. Nu folosește sintagma "mâna dreaptă a medicului" decât într-un context bine delimitat, cu precizie de chirurg. Pentru medicul Chirculescu, asistenții medicali "sunt tovarășii mei de luptă". Vorbește la modul superlativ absolut mai ales despre asistenții medicali pe care i-a cunoscut în primii ani de practică și despre cei din generația lui. Și în prezent are tineri colaboratori excepționali, dar unii îl pun deseori pe gânduri.

Dacă ați sta la o cafea cu un coleg din altă țară, ce i-ați spune despre asistenții medicali și moașele din România?

Este destul de complicat. Acum, ca să zic așa... nu pot să spun că am o imagine ambiguă, dar nu pot să am o aceeași percepție asupra tuturor asistenților medicali și am să vă spun și de ce. Am senzația că asistenții medicali care au absolvit mai recent școlile nu se ridică la nivelul celor cu care mi-am început cariera. Am senzația că asistenții care sunt mai de vârsta mea, așa, parcă aveau mai multă responsabilitate. Nu vreau să generalizez. Printre asistenții de tânără generație sunt unii excepționali și numai în serviciul nostru sunt două sau trei asistente cu adevărat remarcabile. Însă, pe de altă parte, nu mă pot împiedica să nu constat că cei care au ieșit mai recent de pe băncile școlii sunt mai cu capul în nori decât vechii asistenți, la care mult mai rar întâlneam treaba asta. Nu știu de ce depinde. Nu știu dacă e o diferență în modul în care se face școală, sau nu cumva ceea ce se întâmplă cu asistenții se întâmplă la nivelul întregii țări, pentru că, din nefericire, asistăm la o deteriorare a calităților umane indiferent de domeniul pe care îl luăm în discuție. Dacă ar fi să discut cu un coleg străin nu i-aș spune toate astea, că nu mi s-ar părea frumos și, în mod cert, mi-aș aduce aminte de relațiile foarte bune pe care le-am avut cu asistenții medicali în decursul carierei. Practic, din 1985 sunt în spitale, cu o singură pauză în 1989, când am lucrat ca medic pe vapor. Sunt 26 de ani, ba chiar mai mult, pentru că și în perioada de rezidențiat făceam gărzi

neplătite prin spitale, și atunci cel mai mult stăteam alături de asistenți.

Ce vă amintiți despre asistenții medicali din acei ani și ce ați învățat de la ei?

Îmi amintesc de relațiile pe care le-am avut la Ordopedie, la Spitalul de Urgență, unde am învățat de la asistenții medicali cum se pune un ghips, cum se reduce o fractură, o luxație...îmi amintesc și numele, dar nu vreau să le pronunț acuma...eu am învățat de la ei foarte multe lucruri. Spitalul de Urgență era pe vremea aceea singurul spital de urgență din București, avea o cazuistică extrem de bogată, iar în ceea ce privește traumatologia erau tari de tot, atât medicii cât și asistenții medicali. Acolo a fost unul din primele contacte cu niște asistenți care aveau foarte multă independență și care rezolvau o grămadă de probleme la camera de gardă. Erau, firește, supervizați de medici, dar era o supervizare, dacă vreți, mai mult formală, pentru că oamenii aceia chiar știau ce au de făcut. În orice caz, erau, repet, niște persoane remarcabile. După aceea am lucrat într-un serviciu de obstetrică ginecologie la Cantacuzino. Vreau să spun că am lucrat și acolo cu niște asistente absolut remarcabile, iar la blocul operator, moașele...cam toate știau lucruri foarte serioase.

Ați repetat deja a treia oară cred, "asistenți medicali remarcabili". Ce înseamnă pentru dumneavoastră o asistentă sau o moașă remarcabilă?

Nu e foarte complicat. Știți, când vorbești cu un om pe stradă nu prea îți dai seama că e remarcabil, dar asis-

tenții aceia erau...adevătați. Erau oamenii potriviți la locul potrivit. Nu stăteau să se întrebe *ce o fi aici?, cum să fac aia?*...aveau totul foarte clar. Erau profesioniști, domnule! Erau profesioniști! Vedeau situația, o evaluau rapid și dădeau rapid soluția. Nu mi s-a întâmplat niciodată pe acolo, la Cantacuzino, ca vreun caz să le ia prin surprindere cu ceva. Erau cu ochii pe pacient tot timpul

Vă puteați baza pe acei asistenți medicali...

Da. Asta era problema. Există un număr mai mare de asistenți din zilele noastre care te fac să nu ai încredere în ei. Norocul este că în serviciul nostru s-au selectat, și în momentul de față am încredere în colaboratorii mei asistenți, dar au fost și momente în care nu am avut. Poate am devenit eu mai pretențios... dar discuții de genul ăsta am surprins chiar și printre asistenții care sunt din vechea generație...hai să nu spunem ca și cum ar fi un război între generații...dar, repet, mi-e greu să nu constat că cei care sunt din vechea generație sunt cu mult mai mult spirit de răspundere și cu un profesionalism care nu ține neapărat de faptul că au mai mulți ani de vechime. Îți dai seama când un om a învățat trecând așa, pe deasupra, și când a făcut treaba asta așa cum trebuie. Am asistat la supărări între asistenți din cauza faptului că nu se pot baza pe unii din cei nou veniți.

Continuând însă cu amintirile plăcute, am fost și la Serviciul de chirurgie generală la CFR2, și acolo asistentele medicale chiar zbârnâiau, erau foarte competente. După aia, la Spitalul Sf. Ștefan, unde și asistentele de reanimare și de chirurgie toracică și de pneumologie erau extraordinare. Am ajuns chiar în situația în care asistentele de la reanimare din serviciul acela, unde erau foarte puțini medici și nu era gardă tot timpul, dădeau telefon și mă chemau...pe unele nici nu le întrebam ce are pacientul. Le întrebam doar dacă trebuie să vin, și așa cum îmi spuneau ele, așa era. Îți sintetizau într-un minut și jumătate situația pacientului.

Ați spus, referindu-vă la asistenți medicali și moașe, "colaboratorii mei". Auzim destul de rar această formulă în rândul medicilor. Auzim mai curând sintagma "mâna dreaptă a medicului".

E o echipă. În chirurgie lucrurile sunt clare: pentru ca pacientul să plece bine și viu din spital trebuie să concure foarte mulți factori. Trebuie să te poți baza pe asistenți că reacționează prompt, iar din moment ce lucrezi cu ei, înseamnă că sunt colaboratorii tăi, pentru că ei concură la succesul cazurilor. Este o relație biunivocă. Eu mă simt mult mai liniștit cu cât un asistent medical este mai bun. Mi se pare natural să îi privesc pe cei cu care am privilegiul să lucrez ca pe colaboratorii mei. Sunt tovarășii mei de luptă, ca să zic așa.

Nici sintagma "mâna dreaptă a medicului" nu este una rea. Asistentul este cel care te trage de mânecă... vreau să vă spun că sunt multe situațiile în care, dacă nu se prindeau la timp și nu acționau la timp, chiar se pierdea un caz.

Vă amintiți un exemplu de acest gen?

O să vă dau un singur exemplu, pentru că au fost nenumărate. Chiar și acum, venind înapoi, a venit unul dintre asistenții în care am foarte multă încredere și mi-a comunicat că unul dintre pacienți este dispneic. De ce vorbesc despre acest asistent medical? Pentru că, într-adevăr, atunci când este el în tură, pot să stau să citesc, pentru că dacă se întâmplă ceva, nu că dă

telefon, ci dă buzna, și dacă dă el buzna, înseamnă că e groasă. Și a venit să îmi comunice despre pacientul respectiv că pierde foarte mult lichid și este dispneic. Nici nu a trebuit să îmi spun ce vreau să facem, pentru el deja începuse...asta înseamnă colaborator: el înțelege ce vrei, tu îți dai seama că el este acolo și face parte, cu tine, din echipă. În chirurgie nu se poate altfel.

Ce mai învățați acum, după 27 de ani de profesie, de la asistenții medicali?

Ce poți să înveți de la un asistent medical după 27 de ani de practică? De exemplu, modul de interacțiune. Asistenții, prin excelență hai să spunem, au mai mult timp de a comunica cu pacientul. Dacă este un asistent bine pus la punct și care are și niște calități native, el poate face o preparare psihologică a pacientului, discută cu familia... Recent am avut prilejul să asist la modul cum, într-o situație mai critică, cu un pacient într-o situație extrem de nefericită, până am ajuns noi, asistentul medical a reușit să liniștească apele. Este un om deștept și are talentul de a se face foarte rapid înțeles. L-am urmărit, pentru că îl auzeam când mă apropiam și erau niște întorsături retorice extrem de avantajoase și am învățat și eu cum i-a liniștit. Alt exemplu: avem acum o asistentă de pansament căreia i-am dat foarte multă mână liberă și care, la două trei săptămâni mă mai surprinde o dată cu câte o găselniță. Așa este profesia asta. Cine spune că o știe pe toată, după părerea mea, minte.

A evoluat profesia de asistent medical de când lucrați ca medic? Ar trebui să aibă asistenții medicali responsabilități mai complexe decât acum câțiva ani?

Eu cred că ar putea să facă mult mai mult decât fac. Senzația mea este că un asistent medical, mai ales în situația în care suntem noi acum, poate să beneficieze de o fișă a postului mult mai bogată, pentru că există și această facultate, și dacă are calitățile necesare poate să preia o mare parte din activitatea medicului, cel puțin în zona de urgență, în zona de urmărire postoperatorie, în zona de supraveghere a cazurilor terminale și în zeci și zeci de zone la care nu ne gândim acum. Și am să vă dau un exemplu de ceea ce se întâmplă în Franța. Pacienții care sunt insuficienți respiratori sunt monitorizați printr-un serviciu de oxigeno-terapie la domiciliu. Acel serviciu este deservit de un medic și 4-5 asistenți, pentru că sunt ture non stop. Acum câțiva ani erau vreo 200 de pacienți care erau monitorizați o dată la două zile și dacă se întâmpla ceva dădeau telefon la sediu și era trimis un asistent care își cunoștea jobul foarte bine, lua niște decizii acolo și mai dădea telefon medicului, dacă el considera că este cazul. Dar cam în 60-70% din cazuri situația era rezolvată de asistent. Deci, iată ce poate să facă un asistent! În momentul de față, dacă la noi te apuci să faci o poveste de genul ăsta, foarte mulți o să sară în sus. Vreau să mi se explice de nu ar putea să facă un asistent român ceea ce face un asistent francez. Poate să facă.

Pentru că în luna mai este ziua celor două profesii, ce le doriți asistenților medicali și moașelor din România?

Să fie așa cum i-am cunoscut eu la început. Erau, iar mulți dintre ei sunt și acum, niște persoane extraordinare, extrem de respectabile.

a consemnat Izabela Agavriloaie